Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Yolanda Larrañaga Arrieta

Azkoitia, Gipuzkoa (1968)

Aurkibidea

Biografia

Azkoitiarra, euskaltzalea. "Hike eizan!" Azkoitiko hitanoa bultzatzeko proiekturako egin zitzaion elkarrizketa ama, izeba eta alabarekin batera.

Zintak

AZK-084

- **Proiektua**: Hike eizan!
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Agirrebeña, Aintzane
- **Data**: 2021-07-27
- **Iraupena**: 42 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Agirrebeña, Aintzane

Pasarteak

1. Ez du inoiz egin hika, ez zaiolako gustatu izan

- **Erref**: AZK-084/001
- **Iraupena**: 0:02:26. **Hasi**: 00:00:08. **Bukatu**: 00:02:34
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:
Olatzek eta Itziarrek hika egiten dute elkarrekin, baina ondorengoei zuka egin diete. Yolandak ez du inoiz hika egin, espresio solteetan bakarrik. Anaia hika hitz egiten hasi zitzaion 11-12 urterekin eta berak negar egiten zuen, ez zuelako nahi. Inguruan eduki ditu hikaren erreferente onak, baina sekula ez zaio gustatu izan. Ez dute entzun inoiz hika ez dela emakumeentzat aproposa.

2. Neskekin hika gutxiago

- **Erref**: AZK-084/002
- **Iraupena**: 0:01:26. **Hasi**: 00:02:34. **Bukatu**: 00:04:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:
Sekula ez dute entzun izan hika ez dela emakumeentzat egokia. Yolandak dio neska batekin hika egitekotan, espresio solteetan bakarrik erabiliko lukeela. Semeak lagunartean hika ikasi zuen eta aitari hasi zitzaion hika. Mutil gazteek erabiltzen dute elkarrekin, baina neskek ez. Joneri ia inork ez dio hika egin izan.

3. Non eten da hikaren transmisioa?

- **Erref**: AZK-084/005
- **Iraupena**: 0:01:26. **Hasi**: 00:04:45. **Bukatu**: 00:06:11
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:
Itziarrek harakin batekin lan egiten zuen. Berak hika egiten zion, baina hark sekula ez zion hika erantzun. Itziarrek gizonezkoei hika egiteko ohitura du. Olatzek dio lagunekin beti hika egiten duela.Transmisioa non eten den komentatzen. Bi aldeetako aiton-amonek hika egiten zioten Yolandari, baina gurasoek ez.

4. Hikaren erabilera-ohiturak

- **Erref**: AZK-084/006
- **Iraupena**: 0:03:17. **Hasi**: 00:06:11. **Bukatu**: 00:09:28
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:
Yolandaren senarrak ez zekien hika, baina behin bere aitonari hika hasi zitzaion, hark halaxe egiten ziola eta. Garai batean edukazio falta zen zaharragoei hika egitea. Ume txikiei hika egitea ere gogorra iruditzen zaio Yolandari. Senar-emazteen artean ere gaizki ikusita zegoen. Jonek ez duenez hika etxean jaso, ez zaio gaizki iruditzen edonori hika egitea. Itziar eta Olatzen gurasoek hika egiten zuten parekoekin eta ondorengoekin. Aitaren aldeko osaba-izebek hika egiten diote Yolandari. Itsusia ote den eztabaidatzen. Ohitura kontua izaten da.

5. Noka gainbehera

- **Erref**: AZK-084/010
- **Iraupena**: 0:01:25. **Hasi**: 00:12:32. **Bukatu**: 00:13:57
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:
Mutilen hitanoa erabiltzen da, baina neskena galtzear dago. Toka zakarragoa da noka baino. Tokak (gizonezkoenak, alegia) "irabaziko" balu, emakumezkoena izango litzatekeela errua dio Yolandak, bere burua erruduntzat jota. Xabier Euzkitzek aspaldi esan omen zuen hika indartu beharra zegoela.

6. Euskara beherantz Azkoitian

- **Erref**: AZK-084/013
- **Iraupena**: 0:00:55. **Hasi**: 00:16:18. **Bukatu**: 00:17:13
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Beste herrialde batzuetatik Azkoitira jendea etortzen hasi zenean, etorkin horiek euskara zuten bigarren hizkuntzatzat. Gaur egun gaztelaniarako joera handiagoa dutela uste du Yolandak. Azkoitia herri oso euskalduna izan da, baina euskararen erabilera beheraka doa.

7. Azkoitiko euskarako hitzak galtzen

- **Erref**: AZK-084/014
- **Iraupena**: 0:01:17. **Hasi**: 00:17:13. **Bukatu**: 00:18:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Euskara » Lexikoa

Laburpena:
Gazteek gero eta gutxiago erabiltzen dituzte Azkoitiko euskararen bereizgarri diren hitzak. "Antxintxike" eta "merixue" hitzak aipatzen dituzte. Esaerak erabiltzeko orduan ere gaztelaniara edo ingelesera jotzen da gero eta gehiago.

8. Azkoitian -xe; Azpeitian eta Martirieta auzoan -ye

- **Erref**: AZK-084/015
- **Iraupena**: 0:01:36. **Hasi**: 00:18:30. **Bukatu**: 00:20:06
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:
Herri batetik bestera desberdin hitz egiten da. Azpeitian -xe beharrean -ye darabilte, esaterako. Han beti tartekatu izan dute gaztelania gehiago. Azkoitia oso-oso euskalduna izan da. Azkoitiko auzo batzuetan ere nabaritzen da aldea euskaran. Bereziena Martirietako kasua da, han ere -ye egiten baitute, Azpeitian bezala.

9. Hika indartzeko aukerarik bai?

- **Erref**: AZK-084/018
- **Iraupena**: 0:01:15. **Hasi**: 00:21:17. **Bukatu**: 00:22:32
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:
Itziarrek eta Olatzek zaila ikusten dute hika indartzea. Yolandak ikusten du aukera, baina horretarako instituzioek, ikastetxeek... ahalegin handia egin beharko luketela uste du. Garai batean irakasleak azkoitiarrak ziren eta denek zekiten hika; gaur egun irakasle askok ez dakite eta zailagoa da.

10. Mutil batzuek neskei ere toka

- **Erref**: AZK-084/020
- **Iraupena**: 0:01:54. **Hasi**: 00:24:41. **Bukatu**: 00:26:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:
Mutil batzuek neskei ere toka hitz egiten diete. Ez zaiela egokia iruditzen diote denek. Joneren ustez askok ezjakinean egiten dute.

11. Nagusiari, abadeari eta medikuari berorika

- **Erref**: AZK-084/023
- **Iraupena**: 0:02:13. **Hasi**: 00:32:11. **Bukatu**: 00:34:24
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Neskameak
- Euskara » Tratamenduak » Berorika

Laburpena:
Itziar bederatzi urtean neskame egon zen familia batekin. Nagusiei euskaraz "berori" esan behar izaten zieten eta gaztelaniaz "usted". Gaztelaniaz errazago moldatzen zirela dio, berorika gehiago kostatzen zitzaielako. Abadeari eta medikuari ere berorika. Abadeak soroak bedeinkatzera joaten zirenean, hamaiketako onena eta "poltsa"rik onena haientzat.

12. Neskak "beldurtzera" irteten ziren gizonezkoak

- **Erref**: AZK-084/025
- **Iraupena**: 0:04:29. **Hasi**: 00:35:25. **Bukatu**: 00:39:54
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero indarkeria

Laburpena:
Kaletik baserrira bidean ez zen gaur beste argi egoten eta ezkutatzeko leku asko egoten ziren. Batzuetan mutilak ateratzen zitzaizkien bidera eta beldurrez joaten ziren. Itziarri behin 14 mutil azaldu zitzaizkion. Garai bateko egoerak eta gaur egungoak. Halako egoeretan gorputzean sartzen den beldurra betiko izaten da. Beste zenbait gertaera.

13. Abadeak kontu intimoak jakin nahi

- **Erref**: AZK-084/026
- **Iraupena**: 0:01:50. **Hasi**: 00:39:54. **Bukatu**: 00:41:44
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkongabeak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:
Garai batean haurdun geratzen ziren emakume ezkongabeak gogor hartzen zituzten. Abadeei konfesatu behar izaten zitzaien dena. Itziarrek dio behin abadeak mutil baten ondoan eserita ikusi zuela eta ea zer sentitu zuen galdetu ziola.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-10-25

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com